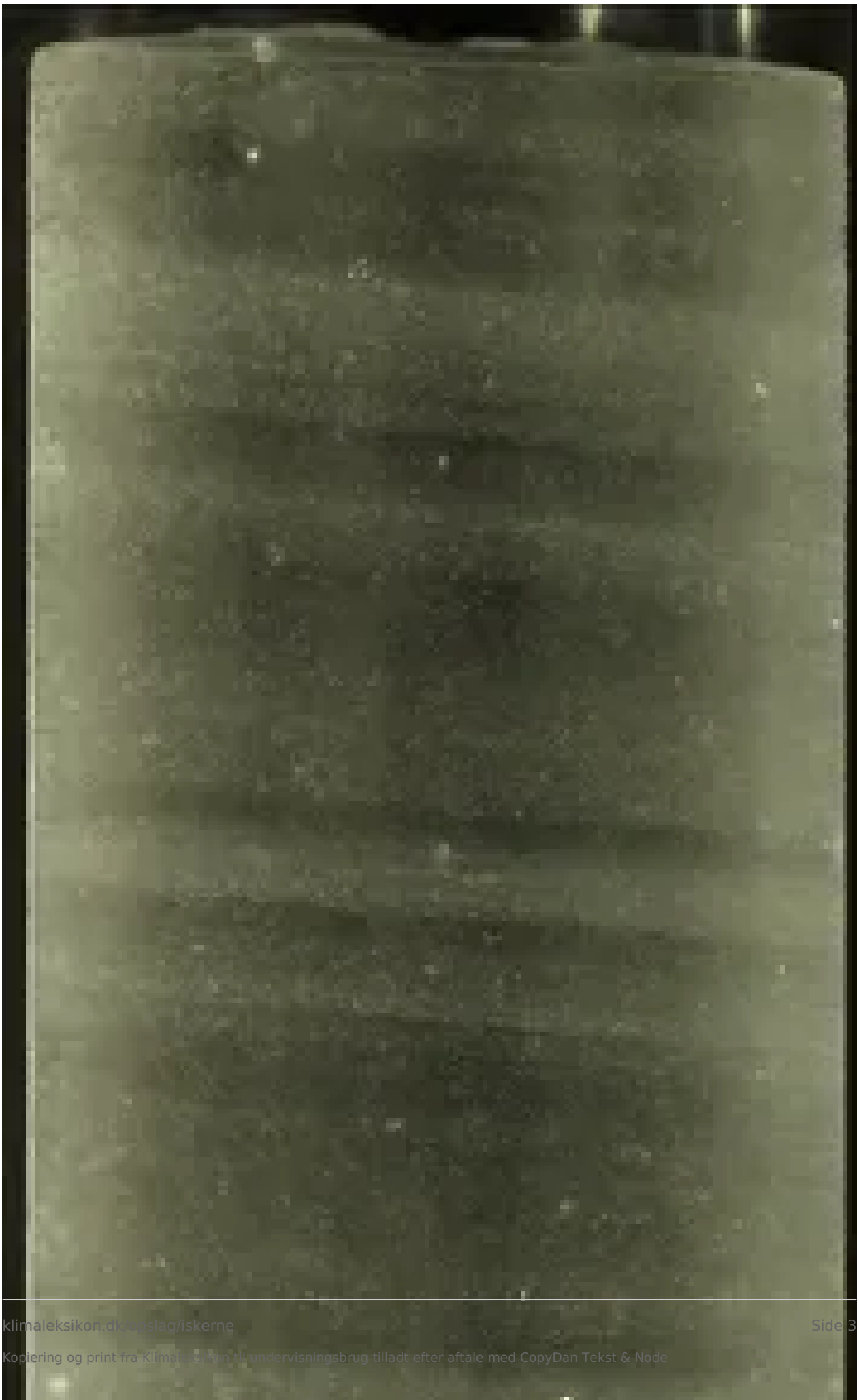
Iskerne

Af Lennart Kiil

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node

Et stykke af GISP2-iskernen fra Grønlands indlandsis, boret fra 1.837 meters dybde. De lyse og mørke bånd er årlag af sne, der er presset sammen til is.

NOAA. Public domain. Wikimedia Commons.

En cylindrisk prøve af is, typisk fra iskapperne på Antarktis, i Grønland eller fra bjerggletsjere.

Iskerner bruges af palæoklimatologer til at fastslå fortidige klimaforhold.

Iskernerne giver forskerne information om fortidens klima med hensyn til temperatur, armosfære og nedbør. Iskerner fra Antarktis går omkring 800.000 år tilbage.

Klimainformation fastlåses i isen

Sne dannes ved krystallisering rundt om små partikler i atmosfæren, og disse partikler falder sammen med sneen. Partiklerne kan være aske fra vulkaner i udbrud, pollen eller røg, og giver forskerne fingerpeg om miljøet og klimaet på den tid, hvor sneen faldt.

Når sneen lander på isen, er der luft i rummet mellem iskrystallerne. Efterhånden som mere sne lægger sig til rette ovenpå, bliver isen neden under sammenpresset, og i sidste ende bliver bittesmå luftbobler fanget i isen.

Disse bobler indeholder de atmosfæriske gasser, der fandtes på det tidspunkt, de blev fanget i isen. Denne information er af stor værdi i rekonstruktionen af fortidige klimaforhold.

Derudover afslører isen i sig selv også information. Forholdet mellem tunge og lette vandmolekyler afhænger af temperaturen på det tidspunkt, sneen faldt. En lav koncentration af tunge vandmolekyler er en indikation på et koldt klima og en høj knocentration på en varm. Ved at analysere iskerner, er det muligt at konstruere en lodret tidslinie over temperaturen, som går mange tusinde år tilbage.

Iskerne-forskning har fornylig tidsbestemt slutningen af den seneste istid til præcis 11.711 år siden.

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node

De forskellige klimainformationer i iskerner gør dem til et vigtigt redskab for palæoklimatologer.

Husk at tage quizzen online på klimaleksikon.dk/opslag/iskerne

Sådan henviser du til opslaget

Lennart Kiil: "Iskerne". Klimaleksikon, klimaleksikon.dk/opslag/iskerne, hentet 10. november 2026.

Klimaleksikon er gratis og uden login.

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node